

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De quatuor Hominum nouissimis - Qvi Qvidem Sacri Adventvs Qvatvor
Hebdomadis accommodati: Sed & Concionvm Fvnebrivm materiam
abunde suppeditant

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria 6. post Domin. 4. Cœlestem gloriam longissime superare omnes
mundi delicias, cu[m] mundus hic nil sit nisi inopia, & punctum tantum si
cœlo co[n]feratur, nec animam fatiare posse. Plura deinde ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56226](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56226)

FERIA SEXTA.

OMNIA QUÆ IN HOC MVNDO.

sunt, nihil esse, si cum in qua celo continentur, conferantur.

Partitio.

- I. Terrena cœlestium præstantia vilescunt.
- II. De rerum fluxuum transitu ac inopia.
- III. De eorundem delusione ac tæbe.
- IV. Per aduersa tendendum ad supera.

Memorare nouissima tua, & cogita, nulla in hoc mundo reperiri posse gaudia, quæ cum cœlestibus comparentur, & in æternum non peccabis. Eccles. 7.

FIGURA.

2. Cor. 16. Vix gustauerat Elias, magnus ille Prophetes, Anachoretarum veterum princeps, & vastæ solitudinis incolæ, cui spelunca & mons Oreb loco domicilij erant; cœlestes delicias, diuinæque vix gloriæ scintillam viderat; quin statim pallio oculos obduxerit, & faciem velauerit. Hocce Prophetæ factum merito ponderanti, visum est, hic tacite gaudia Paradisi designari: quicumque enim eadem vel summis labris attingere, vel extrema lingua gustauere, oculos mundi huius rebus occludunt; secumque statuant, nihil omnino in orbe reperiri, quod cum æterna beatitudine gaudioque cœlesti comparari queat. Vltimam hanc concionem hac super re instituere decreui, quam vti nam Spiritus Sanctus auxilio suo promouere, & gloriosissima mater ac Virgo intercessionibus dirigere dignetur. Quamobrem illius opem imploremus, & hanc cum Angelo salutemus, pariter vnanimique voce dicentes,

A V E M A R I A :

I. Romanæ eloquentiæ parens Cicero, quæ præclara, nis falsorum deorum cultu deditus, & à Cicero Christiana religione alienus, tanti esse re-

rum cœlestium meditationem momenti optabat, ut quicumque easdem ob oculos, licet obiter tantum, haberet, terrenarum facile obliuisceretur: *Cogitantes supera*, inquit, *atque cœlestia, hac nostra exigua & minima contempnamus.* Diuina profecto Ethnicus hominis sententia, qua rerum supernaturalium excellentia pro dignitate explicetur.

Ad huius imitationem dicere solebat Palladius, Christianum, vbi ad cœlestes diuitias anhelare, supernæque Ierusalem delicias desiderare inceperit, non nisi mortem vitæque suam exoptare, vitam hanc mortalem contemneret & fastidire, ut quæ ei grauis & molesta sit: adeo, ut sanctis cogitationibus subuectus, omni momento in cœlorum regione obambulet, æque terra ad supera vsque transyolans, inter Angelorum choros conuerfetur, ab hominum se societate conuictuque penitus sequestrans; hinc dicere solebat Paulus: *Nostra autem conuersatio est in cœlis.*

Sane quotquot mentem ad supera direxerunt, & cogitatione versati sunt in cœlestibus, tantam inde voluptatem deliciasque hausere, ut viuere eos hoc in mundo tæderit. Testis sit idem Apostolus, hic enim cum cœlestes diuitias degustasset, ad tertium nimirum cœlum euectus, adeo earum amore incensus fuit, ut omni tempore & loco, inferiora hæc inanesque delicias, imo deliciarum nomine penitus indignus, pertæsus, exclamaret: *Desiderium habeo dissolui, & esse cum Christo.* Perinde ac si dixisset: *Quamuis totius vniuersi imperium obtinerem, tamen viuere mihi molestum esset; desiderans quippe & anhelans anima ad altiora suspirat, gestit interesse choris cœlestium, hos ambit, hos exoptat, & cum Iesu Christo exultare contendit; atque ideo non modo mortem subire, sed & penitus destrui, & in mille partes dissolui, morte nimirum violenta pro diuino nomine hinc abripi, paratus sum; quo scilicet tormentorum intensione & grauitate vipulis carnis disruptis, anima in libertatem vindicetur, carceribusque terrenis emissa, sine vlllo impedimento, libera ad cœlestis domicilium euolet.*

Hercules

David rex ad celestia aspirat. *Psal. 119.* Hercules ille Hebraicus David, maius etiam desiderium ostendit; nam hinc rerum celestium pulchritudine & excellentia captus, illinc vero rerum terrenarum inania pertractus, exclamat: *Hei mihi, quia incolatus meus prolongatus est! multum incola fuit anima mea.* Dicere vult, Anne diutius in hac me lachrymarum valle detinebis Domine? mille mihi hic vixisse annis videor, quando, obsecro, aderit tempus, quo gloriam tuam intuear? quando veniam & apparebo ante faciem Dei? nam tunc satiabor, cum apparuerit gloria tua: A quadraginta, ne dicam sexaginta, iam annis, in summa egestate vixi, panem petij, & tanta, cheu! mundi inopia & egestas est, vt me satiare nequeat, imo numquam aliquid mihi sufficiat, donec vultus tui lumen videam, gloriæque celestis particeps fiam, ô ardens rerum celestium & diuinarum desiderium!

Regnum caelorum thesauro comparatur. Ipse quoque Redemptor Christus, regni que huius Rex, tantopere id ipsum extulit, vt diceret hominem, si vel aliquam eius cognitionem haberet, illiusque delicias vel summis labris degustaret, omnium terrenarum rerum iacturam libenter facturum. Hinc in Euangelio ita de ipso locus est: *Matth. 13.* *Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro, quem qui inuenit homo, vendit omnia que habet, & emit illum.* Regnum, inquam, caelorum, ager latissimus ac spatiosissimus est, in quo ingens illæ gloriæ thesaurus absconditus latet, quem si quis vel cogitatione tantum inueniret, facile quidquid in mundo haberi vel optari posset, contemneret, quo agrum illum coemeret. Profecto ipsa Beatitudo opulentus quidam thesaurus est, quem si diligenter, toto, inquam, animo & affectu, inuestigare voluerimus, mille mundos, eius habendi ergo, libenter impendemus.

Ibid. Aliam quoque super eadem re parabolam apud eundem Euangelistam reperio: *Simile est regnum caelorum homini negotiatori quærenti bonum margaritæ, inuenta autem vna pretiosa margarita, dedit omnia sua, & comparauit eam.* Cuius hic est sensus, omnes quotquot in hoc mundo viuunt, mercatores estis, (nam

alibi legimus: *Negotiamini vsque dum venio,*) celestis autem gloria margarita est pretij incomparabilis, quam si inuenire aut tantum percipere potueritis, omnes facultates vestras & opes in eiusdem commutationem expendetis. *Luc. 19.*

Macedonum Rex Alexander, cum multa de regni Indici opulentia & diuitiis fama audiisset, ita eius acquirendi armisque sibi parandi desiderio exarsit, vt quidquid antea magno labore summaque difficultate parauerat; Purpuratis suis, regnum quin etiam pateram, diuideret. Hoc cum Hephæstion amicorum intimus admiraretur, regisque liberalitatem suspiceret, ab Alexandro audiuit, hoc ei nouum videri non debere, solas enim Indorum opes, vniuerso Philippi patris imperio præualere. Vt regium hocce Apophthegma in rem nostram concinnem, dico, homines, si diuitias amplissimas, quæ opulento caelorum regno continentur, perspectas haberent; omnium libenter regnorum dominiorumque iacturam passuros, vnica Indiarum Orientalium & celestium spe contentos, quæ solæ omnia mundi regna & imperia antecedunt.

Refert Helueticus Cæsar, audita Galliarum nostrarum fertilitate & diuitiis, patriæ earum subiugandarum ergo, excessisse, & quo ad pugnandum magis accenderentur, omnisque in patriam reuertendi spes abriperetur, proque terræ fertilissimæ occupatione validius decertarent, domos omnes incendisse, & vrbes muris spoliassè. Ad eundem modum, Auditores, si certo sciremus, quænam gaudia, quæ bona, ecquæ diuitiæ in noua hac Francia, Beatorum & Angelorum patria, contineantur; facile omnem hunc mundum desereremus, & flamma charitatis æstuantem, omnes illius ineptias & vanitates succenderemus. Nihil enim in vniuerso hoc mundo reperire est, quod cum diuitiis alterius comparari queat: quas si interdum animo voluerimus, omnes peccandi illecebras occasionemque tollederemus; ita quippe Sapiens testatur: *Recordare nouissima tua, & in aeternum non peccabis.* *Eccles. 7.*

Hoc hodierna vobis concione exponere fatagam: primo quanta sit mundi, si cum cœlesti gloria compareretur, vanitas, aperiã, deinde, non sine labore & difficultate, non sine sudore & puluere, sed per varias tribulationes & afflictiones, ad eandem aditum patere. Itaque & hodiernam concionem finiam, & simul longiorem hanc de quatuor nouissimis telam succidam. Benevolentiz me solita zephyro vt prosequamini, rogo, ad primum me membrum accingo.

II. Nulla rerum cœlestium aut æquiparatio. Primo, quod illa cœlestium cū terrenis similitudo est.

1. Ioan. 2.

Luc. 16.

Psal. 36.

2. Reg. 18.

1. Cor. 7.

Isai 9.

Nulla penitus rerum cœlestium, gaudiorumque superiorum cum terrenis est similitudo aut æquiparatio. Primo, quod illa cœlestium cū terrenis similitudo est. Non dicit, transeunt rex mundi huius, sed ipse mundus, qui non nisi mera inconstantia est, nihilque in ipso haberi potest peemans, omnes enim Monarchiæ amplissimæ transferunt, Respublicæ potentissimæ conciderunt, pyramides cœlo iniuriam facturæ ad terram collapsæ sunt: Alexandri occubuerunt; Cæsares interiit, Cyri prostrati. *Transit igitur mundus, transit diues ille epulo, qui epulabatur quotidie splendide, & induebatur purpura & bysso. Quam ad viuum eius ruinam depinxit Psalmographus, dum canit: Vidi in summo eleuatum & exultatum sicut Cedros Libani, transiit, & ecce non erat.*

Vtius mihi in hac materia prægredienti, videretur mundus non absurde mulo Absolomi comparari posse; statim enim atque ille rebelles & refractarios peccatores, quos eatenus vexit; ad fatalem ambitionis arborem, inanium desideriorum capillis implicatos, sensit adhærescere; subito elabatur, milleque tormentorum cruciatuumque hastilibus eisdem transfigens, animam tandem efflare cogit. Vnde fatius est Paulo consulenti auscultare: *Hoc autem dico, fratres, ut qui hoc mundo utuntur, tamquam non utantur, præterit enim figura mundi huius.*

Idem argumentum prosequens Isaias, eundem telis araneorum comparat, quibus

nihil fragilius aut inanius dari potest: *Tela, Mundam inquit, aranea texuerunt.* Id est, superiorum araneis ambitio, mundi que gloria, araneorum gloria comparata per similes est, hic namque sese euiscerant, & euacuant, vt telas quasdam fragiles texant, quæ minimo Boreæ sibro dissoluntur aut perfringuntur, & non nisi ad museas capiendas viles sunt, quidquid enim mundus eiusque sectatores ordiuntur, post varias etiam molestias & difficultates, non nisi telæ araneorum sunt, quæ ad minimum fortunæ indignantis imperum colliduntur & euanescent; *Ita mundus transit, & concupiscentia eius.* 1. Ioan. 2.

Quam præclaram huiusce inconstantiæ figuram in S. Marthæi Evangelio detego? Cum enim domum stolidi illius arenæ, loco petreæ inædificatam intueor, quæ ad primum turbinem ad terram corruit; veram mundi imaginem videri videor. Ipse enim domus fatuorum ac stolidorum cosmophilorum est, peccatorum, inquam, & delinquentium, sed inconstantiæ arenæ inædificata, quæ quamprimum, vt aduersæ fortunæ turbo ingruere cœpit, concidit & solo prosterinitur. *Vere itaque mundus transit, & concupiscentia eius.* 1. Ioan. 2.

Hinc sapienter fecisse mihi visus est Vice rex Egypti Ioseph, qui quamuis quadraginta annorum spatio totius regni habenas moderatus esset, liberos adhuc haberet, quibus dotem assignaret; nullos tamen agros & possessiones in illa regione cœmere aut comparare sibi posteris voluit. Sciebat siquidem, non stabilem illic Hebræos sedem habituros, sed breui, indignante Pharaone summa cum infamia, si dicere liceat, euicendos. Daniel quoque Propheta, quamuis quinque potentissimos Reges prudentia & consilio direxisset, Nabuchodonosorem scilicet, Euilmerodachum, Baltassarum, Darium & Cyrum; noluit tamen in barbara illa regione rerum suarum sedem figere, cum omnium rerum exitum consideraret, sibi que proponeret, omnes honores & dignitates non nisi inanis & ineptias, vento & aura leuiore, fortunæque ludibria, delicias quoque momentaneas

taneas esse, & eodem, quo nascuntur tempore, suffocari; iuxta Apostoli verba, *Transit mundus & concupiscentia eius.*

1. Iohan. 2.

¶ Contra vero cœlum in æternum permanet, ipsum est domus illa inconcussa, petra inædificata, quæ nullos aduersitatum turbines, nulla fortunæ flabra pertimescit, sed omnia veluti festucas & bullas explodit & ridet; diuitiæ quoque eius æternæ sunt, nihilque in eodem reperire est; quod non perpetuum sit ac numquam interitum. Figura teid expressit sponsa illa in Canticis, quando domus suæ membra describendo, sponsa ait; *Signa domorum nostrarum cedrina; laquearia nostra cyprina.* Duo hic lignorum imputribilium genera recenset, vt insinuet, cœlum, quod sanctarum animatum, quæ Christi sponsæ sunt, palatium est, æternitate constratum esse, incorruptibilitate nitere, & constantia tectum: mundi autem huius palatium è ligno putrido compactum est, omnia eius membra quamprimum corruunt nihil in eo stabile reperitur, non nisi deruina casuque illic sermo, ac in cœlesti omnia solida sunt & stabilia. Nulla est igitur cœli cum terra similitudo, aut aliqua inter vtrumq; proportio.

Capit. 1.

¶ Mundus namque non nisi punctum est, si cum cœlo conferatur, & punctum quod vix videatur, quia nimis ei vicini sumus: i deo namque sit, vt nescio quam in eo magnitudinem, factam licet, admiremur, quam nos videremus, si longius ab eodem secederemus. Nam quemadmodum ex eo quod firmamentum longius à nobis remotum sit, stellas non nisi vt scintillas opinamur; cum tamen si in cœlo Saturnio essemus, easdem terra maiores iudicaretur: ita quoque è cœtra, quoniam terræ affixi sumus, eandem suspicimus & admiramur; verum si non nihil ab eadem recederemus, statim profecto eiusdem paruitatem videremus, quæ non nisi punctum, vanitas, atomus est, adeo vt ipsa nos fallat vicinitas, ac situs remotior, & ab ea elongatio veritatem ostendat. Quando n. obiectum aliquod oculis nimis vicinum est, facultatiq; visibili propemodum inhæ-

ret, percipiã videtẽ vix potest; sed proportionata & mediocri distantia naturalem rei colorem & magnitudinem detegit. Vnde Philosophorum axioma, *sensibile, vpra sensum positum non facit sensationem.* Ad eundem plane modum, quoniam mundum in oculos, eundem agnoscere aut eius naturam percipere non possumus: verum si non nihil ab eodem recederemus, quamprimum profecto videremus, non nisi meram eum vanitatem esse, & beatissimos iudicaretur eos qui eundem pedibus conculcarent. Ita olim sensit Psalmographus dum ait; *Beatus vir cuius est nomen Domini spes eius, & non respexit in vanitates & insanias falsas.*

Psal. 39.

¶ Adhæc, mundus hic non nisi locus paupertatis est, theatrum necessitatum, mera inopia ac mendicitas: quando domus aliquis supellex describitur, eaque descriptio fit quam breuissime, euident signum est, non affluere illic opes, sed curta omnia esse & angusta. Moses cum domus mundi huius membra & partes describeret, eius artificem non nisi sex dies in iisdem describendis ait in sumpsisse, & septimo die cuncta perfecisse: primo nempe creauit lucem, secundo firmamentum, diuisitque aquas, tertio arbores, herbas & plantas descripsit, quarto solem, lunam & stellas, quinto pisces maris recensuit & volucres cœli, sexto animalia terrestria cum hominibus, septimo vero compleuit opus suum, quod fecerat. Cum igitur tantillo tempore mundi supellex descripta sit, signum est, eundem non esse vsquequaque opulentum.

Mundus cœlo collatus non nisi mera inopia est.

Mundi creatio sex diebus peracta.

Mundus non nisi punctum quoddam est cœlo collarus.

¶ Quando aliquis pecunias enumerans, parum temporis in iisdem enumerandis infumit, dicere oportet, easdem non affluere. Ita Satan, princeps ille tenebrarum, & violentus mundi inuasor, cum illius diuitiarum rationem iniret & enumeraret quantum possideret, vnico eadem momento & verbo recensuit. Cum enim Filio Dei omnem mundi amplitudinem terræque magnificentiam demonstraret, notat Evangelista, vno id eum momento fecisse, non adhibita proluxa aut longiori singulorum

enume-

Matth. 4. enumeratione, *Ostendit, inquit, omnia regna mundi, & gloriam eorum.* Annon igitur hinc evidenter colligitur, mundum non esse vsq; ad locupletem, cum eius maiestas, magnitudo, diuitiæ, delitiæque tam breui tempore enumerentur:

Mundus omnia à cœlo mutuatur. Et sane dum de alicuius statu diuitiisque iudicium ferimus, aut aliquem opulentum nominamus; de suis cum redditibus victitare nihilque ab alio mutuū sumere dicimus: illum vero è contra inopem & miserum, qui nullos redditus habeat, & aliunde quidquid necessarium habet, mutuatur. Huiusmodi vere mundus est, tanta nempe illius, paupertas est & inopia, vt non nisi mutuo viuatur, & quidquid possidet, ab alio sumat necesse sit: aquas namque à mari, pluuias à cœlo mutuatur: itaque ab eodem dependet, vt si vel ad breue tempus eandem defereret, lumenque & influxus denegaret, pessum iret, ac penitus deficeret. Cœlum quippe illius nutritius est, Mæceas, & benefactor, hierno tempore niues, æstiuo, calores, veno rorem, & pluuias autumnali suppeditat: lumen quoque præbet, ne cespiter in tenebris, & ita discrimen adeat, solem, vt per diem instar facis illucescat; lunam vero, & stellas, quo noctu instar luminarium lumen præbeant.

Psalm. 3. Cœlum è contra adeo opulentum & splendidum est, vt à nullo depēdeat, à nullo quidquam mutuatur, sed diuitiis plenum sit; nam, vt ait Psalmista, *Gloria & diuitia in domo eius.* Apposite duo hæc coniungit, in domo quidem Naaman erant diuitiæ, at non gloria aut honor, sed lepræ infamia & opprobrium: in domo quoque epulonis omnia diuitiis redundabant, sed non honore, at potius ignominia & contumelia. At in cœlo non nisi gloria, fœlicitas, honor, diuitiæ, & cæ tam amplæ, vt finis earum haberi nequeat; nec easdem Angeli aut Sancti describere aut recensere vñquam potuerint: quinque siquidem iam annorum millibus in iisdem indagandis, peruestigandisque laborarunt, & nondum ad finem queunt pertingere, aut memoriæ eorum subducere. Dispicite igitur vobiscum, num aliqua cœlum inter & terram sit æquiparatio.

III. Nulla profecto: omne namque quod in mundo est, inane est, vmbra fugacius ac merissima vanitas, imo vanitas vanitatum & omnia vanitas, merx fucata & fucum faciens, nummus adulterinus & vitium redolens, ita tamen fallax, vt quo plures quis habeat, eo & plures desideret, numquam ac satiari queat. In quo non multum mundani ab hydroicis discrepant, quo enim plus ex vanitatum aquis bibunt, quo & maiori siti habendique desiderio exæstuent? adeo vt totus ad sitim eorum restinguendum, desideria cohibenda, ambitionem coercendam, satietatemque afferendam, non sufficiat orbis. Quin & instar Alexandri Macedonis sese gerunt, qui cum plures esse in mundo mundos intellexisset, lachrymari vberim cœpit. Vnde poeta, *Vnus Pelleo iuueni non sufficit orbis.*

Hac siti laborabat Dauid, duorum amplissimorum regnorum rex, quibus tamen animus eius expleri nequibat; hinc siti propemodum eneectus clamabat; *sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei?* Toti, inquit vitæ tempore siti laboraui, nullaque in mundo reperiri potuit aqua, que eandem restingueret, quia omnia regna mea aut quidquam omnino in mundo me satiare nequeunt. Quo enim plus ex mundi aqua bibo, quo & magis sitio; nec ipse quidem Oceanus, in melicet redundet, ardorem & incendium quo flagro exstinguat. Quando igitur veniet, Deus bone, dies illa, quando è fonte viuo fluent in me aquæ viuæ quibus animæ, quæ ex iis gustant quamprimum reficiuntur? aquæ, de quibus Propheta ait, *Omnes sitientes venite ad aquas.*

Imitatur hoc in genere mundus Heliogabalum Imp. Rom. Hic enim epulum ali-
bali factū
quando magnificum parauit, in quod non-
ridiculū.
nisi picti cibi inferebantur, vt cœna picta & imaginaria, non autem vera vocari potuerit, ipsique conuiuæ mensa surgentes magis esurirent, quam dum ad eandem accederent. Novus Heliogabalus est mundus, animas ille ad epulum inuitat, regioq; easdem conuiuio videtur excipere, sed omnia fercula picta sunt, inania, omnesque delitiæ fucatae & emen-

& ementite: adeo vt maiori fame refecti quā non refecti, laborent.

At in cœlesti contiuiuo omnia fercula vera sunt, cibi minime fucati, atque suauissimi, vt vel vnica eorum gutta animas refatiet.

Psal. 106.

Testabitur hoc Psalmographus: *Confiteantur Domino misericordie eius, & mirabilia eius filiis hominum, quoniam satiavit animam inanem, & animam esurientem satiavit bonis.* Vnicam dixi aquarum cœlestium guttam ad interiorē sitim restinguendam sufficere, & bene dixi. Testis sit Petrus Apostolus, qui cum in mōte Thabor nonnisi vnicam guttam gustasset, adeo satius fuit, nulla vt amplius siti laboraret, nulloq; erga mundi huius res desiderio teneretur, inebriatusq; clamaret: *Bonum est nos hic esse, quod Augustin. exponens ait: Si vna gutta ex paradisi flumine hausta omnem huius mundi sitim exstinxit, quid in exhaustum bonorum omnium pelagus non efficiet?*

Matth. 7.

Mundus regio est, in quam filius prodigus fecellit.

Ipse igitur mundus aridissima illa Libya est, in quo siti homines emoriantur, in illa namq; nulla perfecta voluptas habetur, nulla delitiæ quæ mentem hominis fatient. Ipse est longinqua illa regio, in qua prodigi filij, id est, mundani, fame propemodum eneecti, siliquis porcorum pascuntur: cœlū vero domus paterna, in quo omnes lautissime & iucundissime reficiuntur, in quo omnia iucundissima symphonia perstrepunt, in quo nonnisi de epulis est sermo: *Beati, hinc exclamat Psalmographus, qui habitant in domo tua Domine.* Mundus Ægyptus est, cuius incolæ nonnisi allio, cæpis, aliisque lacrymas excipientibus herbis vescuntur: at cœlum terra promissionis, quæ fluit lacte & melle, quæ voluptatibus, dulcedine & gaudio repleta est. Nulla igitur vnus ad alteram est relatio.

Psal. 23.

Mundus locus im-mundus & teter est.

At magna inter verumq; differentia, mundus enim locus teter, abominabilis, infamis & ignobilis est, bestis & animalibus proprius, exilij, & peregrinationis locus. Hinc scriptum legimus: *Peregrinamur omnes à Domino.* Item: *Advena ego sum in terra & peregrinus, sicut omnes patres mei.* Rursus: *Non habemus hic civitatem permanentem.* Locus est tetrici odoris, & mephitim pestilentissimam exhalans, adeo vt omnes in eodem emoriantur. Nam, *qui est homo qui vivet, &*

1. Cor. 5. Psal. 38. Heb. 13.

Psal. 88.

Tom. 4. Bess. Aduent.

non videbit mortem? Locus deniq; qui è quinque iam annorum millibus peste contagiosissima, quam Adam peccando inuexit, quæque omnibus sine vilo respectu mortem adfert, infectus est, *In quo omnes peccauerunt, & Rom. 7. mortui sunt.*

Cœlum vero locus voluptatis est, & iucundissimus, suauissima requies, domicilium amœnissimum, & secessus latissimus, adeo vt vnica in eodem habitare die sit iucundius, quam per decem annorū millia hoc in mundo, in lachrymarū hac conuale. Docuit hoc me Propheta regius: *Melior est dies vna in atris tuis super milia.* Locus deinde voluptatibus diues, deliciis affluens, gaudiis adeo locuples, vt Paulus Apostolus, qui aliquem iam eius gustum perceperat, eius videndi ergo, dissolui cuperet, finem vitæ desideraret, vt vel anima corpore euolaret, vel Neronis enfis, ceruicem incidendo, vitæ filium abscinderet, & ad cœlos, locum deliciosissimum tandem transmitteret. Hinc ad Romanos scribens exclamat: *Infelix ego homo, quis me Rom. 7. liberabit de corpore mortis huius.*

Cœlum locus iucundissimus est.

Psal. 83.

Rom. 7.

Quid igitur cogitatis, cosmophilis vt quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium? quid veras delicias contemnitis? quid contempere terram dispicitis, & cœlum despicitis? Cogitate, quæso, quid Esau acciderit. Hic enim cum ob lenticulæ ferculum primogeniti iura vendidisset, in tantum pœnituit, vt viginti ipsis annis, imo toto pene vitæ tempore, calamitatem suam & peccatum deploraret. Videte ne idem omnino vobis contingat, vobis, inquam, qui ob rem leuissimam ob meras nugas, ob minimam voluptatulam beatitudinis æternæ iura, quæ Christus suo vobis sanguine comparauit, venditis: videte, inquam, ne vos serius cum fuerit pœniteat, ne in æternum stoliditatem & infortunia vestra & quidem frustra, deploretis. Quod egregie Salomon mihi visus est inuasse, cum has damnatorum expostulationes & querimonias effingit, *Nos insensati, Sap. 5. quid nobis profuit superbia? aut diuitiarum infantia quid contulit? transferunt omnia illa tanquam umbræ.*

Lysimachus Thraciæ Rex cum à Scythis bello pressus siti ad mortem vsque affligeretur,

P p tur,

tur, hostium sese potestati dedit, ea tamen conditione, ut quantum luberet, biberet, sitimque restingeret. Cum ita inter utroque contentum esset, & abunde refectus errorem commissum agnouisset: *Quam breuis, inquit, voluptatis causa, & libertatem & regnum amisisti?* Timendum est, o mundi amator, ne te, qui tam facile inimici te potestati committis & minima tentatione ingruente cum eodem pacifceris, aliquando poeniteat, tuamque fatuitatem deplorans, milles ingemiscas adicas, Proh quanta mea dementia & fatuitas! quam stulte egi, quam effrenis mea cupiditas! ane ob nullius pretij rem totum amissum oportuit? ane terra cœli loco assumenda ob vanam gloriam beatitudini cœlesti cedendum? *Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerunt*, inquit Sapiens. E quibus omnibus efficerelicet, non posse res inferiores & mundi huius cum superioribus & cœlestibus comparari. Iam tempus postulat, ut ad alterum membrum veniamus.

Cœlestis gloria nisi meritis iisque plurimis paratur; & si nullum sine labore & sudore bonum haberi potest, multo minus summum: prius enim id promerendum, quam habeatur. Sexcentis id e Sacra Scriptura locis confirmari potest, ut imprimis illa Apostolorum omnium sententia, *Per multas tribulationes oportet intrare in regnum celorum* & illa Paulina: *Nemo coronabitur, nisi qui legitime certauerit*. Cœlestis enim gloria corona est, sed quæ non nisi certantibus strenueque pugnantibus confertur: certamina itaque & conflictus triumphum præcedant necesse est.

Egregiam huiusce rei parabolam apud S. Matthæum legere est: non prius sine illi cultores operis mercedem à patrefamilias accipere, quam toto die in vinea laborassent.

Matth. 20. *Cum autem sero esset factum, dicit Dominus vineæ procuratori suo: Voca operarios, & redde illis mercedem, incipiens à nouissimis usque ad primos.* Parabolæ huius mysterium hoc est, Non prius vineæ, id est, Ecclesiæ, cultores à generali patrefamilias Deo, beatitudinis præmium accipere, quam diligenter laborauerint. Notandum porro est, non dici hic, *Voca oratores*, qui multa quidem dicant, sed pauca præstent,

quorum lingua brachio longior sit, & quorum opera verbis minime respondeant. Non dici etiam, *Voca patronos & Senatores*, qui aliis quidem bene, sibi autem pessime consulunt, qui tam disertis sunt in tribunalibus, sed nulla coram diuino tribunali pia opera adferunt. Non item, *Voca musicos*, qui omnes quidem partes norint canere, iucundissimam autem bonorum operum harmoniam in aperto resonantem, non audiant, sed solum, *Voca operarios*, quia opera bona ad salutem imprimis necessaria sunt, & ipsa beatitudinis corona non nisi in certaminum studio acquiritur.

Noluit olim claudos, & fracta manu & pede deformes templum ingredi, aut ad altare accedere Deus; quo delignabat, eos qui bonis operibus non vacant, quorum brachia fracta sunt, cœlestis templum, in quo Angeli perpetuo decantant, & cui Christus velut summus Pontifex præest, ingredi non posse. Nullus quoque lapis in templo Salomonis fuit, qui non prius vel malleo concinnatus, vel dolabra dolatus, aut ferro adaptatus esset: quo denotatur, nullum omnino Beatorum, qui sunt veluti lapides, in cœlestis Ierusalem fabricam destinari, in palatium illud regium coaptari, qui tribulationum malleo non prius probatus & expolitus fuerit, laboribus subierit, cruciatus tolerarit, variaque bonorum operum genera ediderit.

Christus quoque ex hoc mundo ad Patrem abiturus docebat, viam cœlum versus crucibus constratam esse, variaque in eadem supplicia esse perferenda; dixit enim: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat crucem suam.* Crucis siquidem, rote, patibula, tormentaque toridem veluti scalæ sunt & gradus, quibus ad cœlestem beatitudinem ascenditur.

Idem, cum Zebedæi filij in regno eius ad dexteram hic, ad sinistram ille, considere desiderassent, petiit num calicem suum possent bibere, id est, num eandem passionem subire, quam per calicem designabar. Docere voluit, non dari ante passionem gloriam, & quicumque gloriæ coronam gestare desiderat, spineam prius gerere debere. Et profecto nullus unquam ad gloriam peruenit, qui

Sap. 2.

Cœlestis gloria meritum paratur.

A Cor. 14.
2. Tim. 2.

Matth. 20.

Leuit. 21.
Figura.

3. Reg. 6.

Matth. 6.

Matth. 20.

qui non prius defudatit, quin & ipse Dei filius, antequam in gloriam admitteretur, pati debuit, ita namque apud Euangelistam de se testatus est: *Nonne oportebat Christum pati, & ita intrare in gloriam suam?* Si ipsum Dei filium, prius quam gloriam, quæ naturaliter ei debebatur, adiret, pati oportuit, an non & nos qui eius solummodo serui sumus, & ad quos eadem non nisi ex mera gratia & misericordia spectat, aliquid pati necesse erit? si dux, ut triumphum adipiscatur, viriliter & animose decertet, gregarius miles & de triumpho, ad eandem gloriam anhelans otio diffuset, pugnam detrectabit, armaque rubiginem sine obduci?

Apo. 7.

Ioannes cum copiosam hominum in cælo turbam videret, ex omni populo & natione congregatam, coram agno stantem, stolis albis induta, palmasque manibus gestantem, & vehementer miraretur, vocem mox audiuit: *Hii sunt qui venerunt de tribulatione magna, viriliter & ad sanguinem vsque decertarunt, & lauerunt stolas suas, & dealbauerunt eos in sanguine Agni.* Ipsa igitur tribulationes & afflictiones ad cælestem gloriam perducunt, nec sine illis cuiquam gloriam adire conceditur, nam

Dulcia non meruit, qui non gustauit amara.

Simile.

Agricola, quo latior seges excreseat, & vberior messis spes affulgeat, niues gelu brumam prius videat necesse est: hæc enim nisi præcesserint, messis & æstas grandine densissima fœdabitur. Ita quoque, ut læta alterius vitæ æstas, & copiosa beatitudinis æternæ messis existat, hyems, hic tribulationum, bruma niuesque tormentorum præueniant oportet, ne fortasse ex intempesta animi intemperie omnia congelascant.

Aliud.

Lauri folia, amara sunt & gustui insauua, sed salubria corporisque valetudini conducibilia: Labores, pœnæ, tribulationesque acerba sunt & amaræ initio, sed animæ admodum salutares, & ad salutem obtinendam imprimis necessariæ. Nam sicuti Arca Noë, quo magis fluctus crescebant, eo cælo & nubibus fiebat vicinior, ita quoque tribulationum vndæ animas in mundi huius Oceano fluctuantes sursum euehant, & quo illæ magis intumescunt & exsurgunt, quo & hæc beatitudini cælesti propiores fiunt. Nam ut fa-

pidiores & maiores pisces in salis aquis, non veto in fluuiis, reperire est non secus animæ generosiores & animosiores, in salis tribulationum vndis & aduersitatibus fundo potius, quam in quietis deliciarum & voluptatum torrentibus, reperiuntur. Sal quoque ut corporum corruptionem impedit, ita etiam tribulationum salugo, animarum.

Cogitate igitur mortales, deliciis & voluptatibus assueti, qui tamen gloria potiri, & nihil pati vultis, fieri nequaquam posse, ut ad gloriam & coronam, non præmissis certamine perueniatis. Considerate, inquam, quanta perpeffus sit Christus, quænam tormenta subierint Martyres, & quantas tribulationes & ærumnas Sancti pertulerint. De his in genere ita locutus est Psalmista: *Propter te mortificamur tota die, assimilati sumus sicut oves occisionis.* Quasi dixisset: Maiestatis tuæ amplitudo, & bonitas tua infinita, qua nos ad tantam gloriam euocasti, tamquam omnium nobis locum præparasti, ita nos vicissim ad te redamandum obsequiumque fidelissimum, præstandum inuitant, ut libenter quotidie mortem subire, & instar bestiarum iugulari exoptemus.

Psal. 43.

Id ipsum fatetur Apostolus, aitque rerum diuinarum desiderium tam acres sibi stimulos subiicere, gloriæque cælestis dignitate in tantum se excitari, ut à capto virtutis tramite nullis aduersitatibus, aut tormentis, non ipsa denique morte, queat diuelli: *Certus sum, quia neque mors neque vita, neque Angeli neque Principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à charitate Dei.*

Rom. 8.

O zelum admirabile! ô desiderium exstians! ô affectum vehementem! Dicere eum voluisse opinor, Quando oculos ad æternæ beatitudinis statum contemplandum attollo, & simul attendo, quam sordeat in eius comparatione mundus, tantopere illius fruendi desiderio exstuo, nulla ut haberi in mundo queat tentatio, aut in mundo hostis, qui me ad peccatum pertrahant, rerumque cælestium amorem animo deleant; ita namque ad eandem anhelum, suspiro, tantum me eorum amor tenet, ut quæuis tartarus & mun-

S. Pauli desiderium erga gloriam cælestem.

du, homines simul & diaboli, ab eodem me auellere contenderent, coeptum virtutis tramitem non defererem, aut amorem intermitterem: nihil enim sunt omnia vitæ huius tormenta pœnæque, si cum alterius gloria comparentur, *Quod enim momentaneum est, ait alibi, & leue tribulationu nostra supra modum in sublimitate æternum gloria pondus operatur in nobis, ecquænam autem est, ô Mathematici, inter instans & æternum proportio, quænam inter momentaneum, & æternam extensionem dimensio?*

Hac cogitatione permoti plurimi Martyres, in suppliciorum & pœnarum via, quæ ad gloriam ducit, animose & strenue perrexere, tormenta expofere, mortem quoque ipsam exhibilantes, propofita fcilicet rerum cœlestium dignitate, & gaudiorum æternorum magnitudine, & quantum supplicia cruciatuum inferebant, tantum & multo amplius confolationum gloriæ consideratio afferebat. Hinc ad Religiosos loquens Bernardus, filij huius sæculi vident cruce nos, & non confolationes nostras, quas cœlum nobis impertit, nec sciunt nos gloriæ adipiscendæ spe ad fortiter agendum animari. Didicerat hoc ille ab Apostolo, qui in secunda ad Corinthios hunc in modum locutus est: *Pater misericordiarum, & Deus totius confolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra, quoniam sicuti abundant passiones Christi in nobis, ita & abundat confolatio nostra.* Vix enim nos mortis horror inuadit, quin statim gloriæ solamen cœlitus descendens nos in tormentis animet, ac vires suggerat: *Respiciunt enim ad incredibilia & cœlestia præmia, & propterea omnes eiusmodi tribulationes momentaneas ac leuissimas reputant, aiunt Origenes & Chrysoftomus.*

1. Cor. 4.

1. Cor. 5.

Lib. contra Celsum.

Lib. 1. de compuncti-
one cordis.

Tertull. lib. de corona militis c. 14.

Gen 48.

Quidquid demum sit, tribulationes necessario subeundæ sunt. Notauit hoc ipsum in Christo Tertull. in eo quod post resurrectionis triumphum cum Apostolis manducauit, *Christus sanus post sella gustauit, nec ante a rege gloria à cœli sibus saluatus est, quam rex iudaorum præscriptus in cruce, minoratus primû à Patre modicum quid cœtra Angelos, & ita gloria & honore coronatus.*

Figuras iam producamus. Iacob cum Io-

sephi filios Manassem & Ephraim benediceret, manibus in crucis figurâ efformatis eodem benedixit, quæ benedicendi formula ab illo tempore in vsu mansit, denotabat hoc, non posse Patriis æterni benedictiones, quam per crucem, quæ tribulationum tormentorum & pœnarum symbolum est, obtineri. Conceptum hunc mihi idem qui supra Tertullianus suggestit, sed adiungam & alios.

Templum Salomonis cochleam sinuosam in circuitu habebat, per quam ad eiusdem fastigium conscendebatur: quod & Ezechiel in secundi templi descriptione obseruauit, *Platea erat in rotundum, ascendens sursum per cochleam, quo docemur, nõ posse nos ad sublimem & splendidum cœlorum templum, nisi per sinuosam tormentorum tribulationumque cochleam, ascendere.*

Ezech. 41.

Salomon Rex fecit sibi ferculum de lignis Libani, columnas eius fecit a gæteas, reclinatorum aureum, & ascensum purpureum. Verborum horum mysterium Hieronymus exponens, ait hic deliquari, ad triclinium illud cœleste, in quo Beati omnes inuicissimè in perpetuas æternitates reficiuntur, & Angelorum atria non nisi per martyrium, ipsumque sanguinem, per mortem, inquam, vel per tribulationum amaritudines, quæ ad martyrium etiam referri queunt, aditum dari. Atq; amborum symbolum purpura est, & color ille puniceus, & vtrumque ad beatitudinem perducit.

Cant 3.

Lib. 2. in E-

ze b. Ho-
mil. 13.

Initio Apocalypseos legi: *Particeps in tribulatione, & regno & patientia:* quæ verba dū legerem, eorum quam primû sensum & mysterium percepi: cum enim ait participem se fuisse tribulationis & regni, euidenter ostendit, laborem ante coronam esse subeundum: neque enim regnare permittetur, qui laborem subire noluerint. Vnde Apostolus, *si sustinebimus, & conregnabimus.*

Apoc. 2.

2. Tim. 2.

Cur enim toties in Sacris litteris felicitatem & beatitudinem cœlestem coronæ comparatam legimus, vti in Apocalypsi: *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* & in Epist. ad Timotheum: *In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ.* aliisque sexcentis? Variæ nominis huius rationes dari possunt, sed quam Augustinus assignat, optimâ iudico, ait

Apoc. 21.

2. Tim. 4.

Lib. de v-
nico agone
Christi.

eo, ait enim hoc eam nomine consignati, quod non nisi certantibus promissa sit, idque ex mente S. Pauli *Nemo coronabitur, nisi qui legitime certauerit*. In huius rei signum voluit Hebræos Dominus armatos & velut in acie constitutos terram promissionis ingredi: atque hinc Ecclesia in Canticis palmæ assimilatur, *statura tua assimilata est palma*; quæ non nisi victoribus dari solet. Dic igitur nobis deesse figuras, vel cœlestem gloriam, coronam illam regiam prædestinatam destinam, sine sudore, labore & certamine parari.

Hic igitur desino, Auditores, & ad hoc vos exhortor, ad tribulationes siquidem sustinendas vos disponite, si gloria potiri velitis, arma gerite, certaminibus aduefcite, si triumphum obtinere desideratis. Sed rerum cœlestium imprimis recordamini, & animum à terrenis auellite, illaque vos cogitatione armate, qua se Philosophus Seneca olim communiēbat, *Major sum, inquit, & ad maiora genitus, quam ut mancipium sim mei corporis*. Ille vero mancipium se corporis reddidit, qui non nisi mundana cogitat, rebusque terrenis cogitationem affigit. Nam quo cœlum obtineatur, terra despicienda est.

Simile. Nam quemadmodum nebulæ, nubesque spissiores solis radios impediunt, atque oculis iucundissimum illius lumen eripiunt, ita quoque inordinatus & nimius erga res terrenas affectus cœlestium meditationum offuscatur & impedit. Hinc Laurentius Iustinianus Patriarcha, de nimia diuitiarum cupiditate & affectu tractans ait: *Hic affectus presentia amat, temporalia cumulat, spiritualia negligit, & cum totus se spargit in inu, nihil potest amare de umnis*.

Simile. Altero nemo oculo terram, & altero cœlum, eodem tempore potest intueri: ad eundem modum fieri nequit, vt eadem anima cœlestia & terrena simul respiciat. Huius opinionis est Ioannes Chrysof. *Non est, ait, possibile, vt qui presentibus est mancipatus, in se facilius honorum desiderium accipiat unquam*. Nam vt amor parem non paritur, ita nec rerum cœlestium desiderium: dignitas quippe earum postulat, vt ante omnia quærantur, cæterisque præferantur.

Ita namque hoc suasis Christus, dicens: *Quærite primum regnum Dei*, prius, inquam, Christi, quam regnum mundi, delicias potius cœli, quam terræ vanitates considerate. Insinuauit id ipsum Patriarcha Isaac, cum dilectum sibi Iacob benediceret: *Det tibi Deus de rore cœli, & de pinguedine terræ*. incipit à cœlestibus & definit in terrena, demonstrans, quantopere cœlum terræ præferendum sit. Auctorem huius allegorici conceptus habeo Tertullianum.

Castigat Iudæos Aggæus Propheta, qui tempore Darij Histaspis prophetauit, quod Babylonica captiuitate reuersi maiorem domorum suarum, quam templi Domini restatrandi rationem haberent, *Domus, inquit, mea deserta est, & vos festinatis unusquisque in domum suam*. Qua castigatione tacite argui crediderim eos, qui cœlum terræ, spiritualia temporalibus, æterna & nunquam interitura momentaneis, perennia fugacibus postpouunt. Hic igitur finem faciamus.

Vestrum itaque est omnium horum recordari, Auditores, & cæterorum obliuisci viuat, viuat, inquam, assidua cœli memoria, viuat quatuor nouissimorum reminiscencia, & quoniam horum tractationi iam finis imponendus, nunquam eadem animo excidant. Et vt memoriam dictorum vobis reficem, mortem semper ante oculos habetote, quomodo nimirum omnes eidem sint obnoxij, quomodo communis sit, nemini pareat, omnes sine vllō intuitu abripiat; perpendite quam proditorie nobiscum agat, quot homines abstulerit, quam incerta illius hora sit, quot artes & dolos adhibeat, quam versuta & vasta sit, quam cruenta & immitis, magnos & paruos, opulentos & egenos, Cræfos & mendicos feriens, omniaque in cineres & putredinem conuertens. O ferox parca! ô mors quam merito omnes perhorrescant!

Perpendite quinetiam, restare post mortem iudicium, sed adeo terribile & metuentum, vt ipsi iusti vix fururi sint securi, & Angeli trepidaturi: iudicium horrendum cui nimirum Christus præsidebit, cui peccatores velut rei, diaboli accusatores, creaturæ omnes velut testes intererunt: iudicium for-

midabile, in quo tota mundi machina tremet, ignis omnia deuorabit, cœli motus cessabit, mare instar sanguinis rubescet, elementa pauebunt, aër fulgores & fragores euibrabit, terra grandine replebitur, montes à fulmine ferientur, rerum natura tonitru concutietur: iudicium vniuersale, cui omnes orbis nationes, Diaboli simul & Angeli adstantur, in quo omnia delicta minutim executientur, in quo de omnibus factis exactissima ratio reddenda erit. O dies vere metuenda, & cuius memoria nunquam exuenda!

Anacephalæosis de pœnis inferni.

Memoramini adhæc infernum, damnatorum ergastulum, reproborum carcerem, dæmonum receptaculum: quo nullus orbe locus tetrior aut abiectior, in terræ centro qui situs sit, quem radiis nunquam Phœbus illustrat suis, sed perpetuis qui tenebris & densa caligine sit obsitus. Infernum, inquam, infœlicium confugium, maleficorum domum, furiarum palatium, umbrarum locum, terribilium odorum cloacam, corruptionum sentinam, sordium, & putredinis rotius colluuiem: in quo perpetuus vlulatus, perennes lachrymæ, gemitus interminabilis exauditur, in quo nonnisi mala calamitas, & miseria infernum bufonibus, draconibus, serpentibus, viperis, monstribus repletū, fornacem igne sulphure flammaque semper exæstuantem: infernum, in quo tormenta nunquam terminantur, supplicia æterna sunt, non mensibus, non annis, sed æternitatis vlna tempora dimetiuntur: labyrinthum, è quo nunquam egredi conceditur, in quo ignis, velut diuinæ iustitiæ administrator & vindex, in damnatos semper agit, dæmones loco tortorum sunt, damnati nocte dieque ob cruciatuum acerbiteram desperant & efferascunt; ò locum horribilem, & dignum cuius memoria omnes percellat ac consternat!

Breuis Epitome eorum, quæ hæcenus de cœlo locuti sumus.

Recordamini denique cœlum Beatorum refugium, fidelium regnum, animarum nostrarum patriam, prædestinatorum domicilium, Angelorum Sanctorumque aulam, SS. Trinitatis palatium, regium Dei omnium conditoris habitaculum, locum pulcherri-

imum, iucundissimum, amœnissimum, splendidissimum, in quo in æternum viuatur, in quo perfecta sarietas, vbi nonnisi de voluptate deliciisque sermo est, in quo perpetuus dies, lumen nunquam deficit, mille collucent soles, vbi nulla horret nox, è quo umbra exulat, tenebræ proscriptæ sunt, in quo nullum tædium, vbi passiones morbida, ægritudines, ærumnæ, labores, ipsa denique mors, locum non habent aut potestatem, sed vnica voluptas & gaudium: in quo iucundissimum habetur omnium simul Angelorum Patriarcharum, Prophetarum, Regum, Apostolorum, Virginum, Martyrum, & omnium Beatorum, qui vnquam exstiterunt, vnus in locum congregatorum consortium, in quo animæ diuinæ essentiæ conspectu inebriantur, corpora solem & stellas splendore antecedunt, cuius mirabilia tam ampla sunt, diuitiæ ita copiosæ, & voluptates adeo singulares, vt quidquid hic aut diuitiarum aut voluptatum haberi possit, cum iis comparatum, nonnisi vanitas, fumus, imo nihil, videatur, & quorum omnium possessio fructioque æterna est. Hæc igitur omnia mente & animo gerite, nouissimorum semper recordemini, & audacter postremo concludam, fieri nulla ratione posse, vt peccetis, nec vt vllum peccatum in anima vestra locum habeat, quamdiu horum omnium memoria in eadem viget; idque ex mente Salomonis, dicentis: *Memorare nouissima tua, & Eccles. 7. in æternum non peccabis.*

Te porro, ò Deus plenæ maiestatis & gloriæ vitæ, non autem mortis, quam peccatum peperit, & quæ præuaricationum abortiuum est, auctor, inquam, quem iudicem venturum in die illa horrenda & metuenda credimus, quem infernum & cœlum condidisse certum est, quo & iustitiam & simul misericordiam declararet, impios nimirum castigando, istis autem mercedem elargiendo, gratiam nobis, obsecro, tribue, vt horum omnium, memoria mente nostra nunquam excidat, sed mortem semper meditemur, eius insultus declinemus, eius technas & versutias eludamus, & ad eam sustinendam adfuerit, nos disponamus, vt corpore nimirum ab eadem extincto, anima nihilominus

minus sub tuis insignibus mereat, iudiciorum quoque tuorum tubæ semper auribus instrepant rigor, quo ad iudicium venturus es, numquam cogitationibus nostris excidat, sed proponamus interdum animo exactam illam rationem, quam omnibus operibus, verbis, quin etiam cogitationibus oportebit reddere. Sed ecquis pudor erit & ignominia, omnia delicta sua, totius orbis conspectibus & cunctorum hominum oculis reuelata cernere? Infernalium quoque suppliciorum horrorem semper præ oculis habeamus, ut pœnas formidando, peccata, quibus eadem debentur declinemus, pœnas, inquam, acerbissimas, dirissimas, & æternas, quæ diabolos & damnatos ad desperatio-

nem cogunt. Recordemur denique gloriæ cœlestis, & habitaculi Angelorum, ubi tu cum omnibus Electi habitas inculpe, obsecro, animarum laminæ necessariam horum nouissimorum memoram; & ita inculpe, nulla ut eandem ætas debeat aut eradat, ut Salomonis consilium secuti, non amplius te offendamus, & nunquam offendentes, vita sanctissime traducta, misericordia tua succurrente, eo, quo omnes Sancti peruenere, & quo perueniunt, qui numquam te delictis exacerbant, ad æternam scilicet gloriam, pertingere mereamur, ad quam sua nos gratia Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus Paraclitus deducant. AMEN.

Docebo iniquos vias tuas.

FINIS.

INDEX.